

Womhaj Bóh!

Číslo 45.
6. nov.

Četník 2.
1892.

Serbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ƚo kóždy ƚobotu w Smolerjez knihicziščetni w Budyšcinje a ƚu tam dostać ƚa šchwórtlětnu pšchedpłatu 40 np.

Reformazijski ƚwjedžen.

Mat. 10, 32: „Šchtóž mje pšnajaje pšched ludźimi, teho chzu ja tež pšnacź pšched ƚwojim Wótzom, kiž w njebjěbach je.“

Lětušchi reformazijski ƚwjedžen, 31. oktobra, je ƚo pšchipołdnju wot 12—1 hodź. we wšchěch ewangelskich zyrkwjach w Bruskej móznje swoniło. Hewať ƚo to tutón džen njeŋanje. Tón ƚwjedžen ƚo hewať w najwjazy wošadach pšchichodnu njedzelu ƚwjeczi. Čzeho dla je to lěťša ƚo ŋtało? Najwšchšcha zyrkwina wšchnošč bě to kaťa. Stara hrodowa zyrkej w Wittenbergu, na kotrejež durje bě Luther 95 řadow pšchecziwo wotpuškej pšchibiť, dyrbjěšche ƚo po ƚwojim krařnym wobnowjenju w pšchitomnoščzi křžora a řastupjerjom zyľeho ewangelskeho luda ƚwjatocznje pořwjeczič. Tutemu ƚwjedženjej ř čzesczi a ř wjeřelom nad řarym wyřokodostojnym narodnym měščze wobnowjeneje zyrkwje je ƚo wšchudžom swoniło. Ale temu, kiž ř prawym dźaťom a ř nutrym wjeřelom na ƚwojej ewangelskej zyrkwi na tute řnyki pořłuchašche, móžachu wone hiščče wjazy prajicž. To, řchtož kóždemu ewangelskemu předomacž chzychu, řteji w řłowach našcheho řwj. řekřta: Šchtóž mje pšnajaje pšched ludźimi, teho chzu ja tež pšnacź pšched ƚwojim Wótzom, kiž w njebjěbach je. Trojake předomanje řlyřchisch, tutón řchpruch wopominajo, ř trojakeho wuřnawacřkeho pšchebiwanja tvojich řwonow: wo řwjatym prawje ewangelskeje zyrkwje, wo jeje řwjatej pšchibřłušchnoščzi, wo jeje krařnym řlubjenju. „Šchtóž mje pšnajaje“, praji našch luby řbóžnik. Wón chze po řajřim,

řo by wón pšnawany byl. Wón dawa tym řwojim to řwjate prawo, řbože w řhryřtuřku wšchudžom pšchipowjedacž. Njeje w řanyh druhim řa řbóžnošč. řeřuř řhryřtuř je tón jeniczi řřednik bjeř Bohom a čłowjekami. Wón je nam řčiniřeny wot Boha ř mudroščzi, ř prawdoščzi, ř wuřwjeczenju a ř wumóženju. To řu řwjeczi japořchtoľjo wšchudžom wuřnawali; na tutym řaľožku řu zyrkej nařwarili. Wona drje je ƚo pořdžiřcho wot tuteho řaľožka řdalila. řa zyrkej, pšchecziwo kotrejež řłudnym wucžbam našch Luther wuřtupowašche, čzesczeřche drje řhryřtuřka, ale jeniczi řřednik njeje wón wjazy byl řa ludži. Měřto njeho řu řwjeczi, wot čłowjekow řa řwjatych wudawani řwjeczi, řastupicž dyrbjeli. řbóžnyh čziniřaze dowěřenje na řhryřtuřowu řnadu bě ƚo řhubiło a tón wot řwjateho piřma řjewjeny pucž ř řbóžnoščzi bě řawřeny. řiščče dženřa je w řromskej zyrkwi řať. řamž je řakle wóndano prajiť: „řchewyřřoka krařnošč řeřom řhryřta dyrbi čłowjeka řařařchicž; duř je jim w řwjatej řarji řnamjo wšchěch dobryh pocziřkow řate; řa nej mamy řhodžicž, řdnyž chzemy jejeje řbóžnoščze dźelomni byčž.“ řow ƚo předuje řinařchi pucž ř řbóžnoščzi, řacž w řwj. piřmje.

Řařcha ewangelska zyrkej wořťanje pšchi tym řarym po řwjatym piřmje, a řo dźaťuje řutherej, řo je nam ř Božej řnadu tutón jeniczi pucž řaľo pořařať a wotewřiť, kiž řeka: řhryřtuř. řa tutón pucž řłožuje řo dobre prawo našcheje droheje zyrkwje. řeřom řhryřta wuřnawacž řa jeniczeľeho wumóžniřa a řastupjerja pola Boha, to je našche dobre prawo. řdnyž to řaneho prawa w řhryřtuřowej zyrkwi nima, řha njeřemny ř zyľa, řchto ma w nej prawo.

Romská zyrkej je Lutherej a tym jeho tole pravo wobarala a ma ewangelsku zyrkej sa hromadu wotpadnjnych. Ně, našcha zyrkej njeje wotpadnjena sekta, njeje kezarška šhromadžisna, ale wona je prawa zyrkej, sałożena nad sałožku japoschtolow a profetow, hdžež je Ješuš Khrystuš różny kamjen.

To šu nam swonowe synki reformazijškeho šwjedzenja najprjedy předomale.

Wone pať chychu naš dale na šwjatu pschisłuschnosć ewangelskeje zyrkwe dopomnicž. „Šchtóž mje pónaje“, woła našch Knjes. Jako bě Luther Khrystuša w wěrje pónal, bě to jemu šwjata pschisłuschnosć, jeho tež s ertom a se štktom pónacž. Šwěru je to činił psched ludžimi, psched khezorom a fěrschtami: Jow steju, hinať njemóžu, Bóh pomhaj mi. Hamjen. We wschěch šwojich mnohich pišmach, w předomanjach a kherlusach, w žiwjenju a šmjerczi bě wón wješeły a khorbly wusnawat Ješom Khrysta. A jeho pscheczjeljo šu sa nim kłodžili. Augsburske wěrwusnacze ma na šwojej přenjej stronje šlowo: Ja rěczu wot tvojich šwědczenjow psched kralemi a šo njehanibuju. Šf. 119, 46. Ach, šo by duch přerich šwědkow w naš wschitkich šašo wotuczil! Ewangelški kšchecžijan bycz, to njerěka jenož po Lutherowym katechismusu rošwuczeny bycz, ale Lutherowu wěru, wěru do Ješom Khrysta s zylej wutrobu sa najrjensche kubło nutškowneho cžlowjeka wusnawacž. Njech našche ewangelske pónacze njewobsteji w hołnych šlowach, w šwonkowym kemschikhodženju, ale w wopokasanju ducha a mozy. Njech my protestirujemy (t. r. napšchecžiwostupamy) wopacžnej šwobodže, kotraž pod pschifryczom: nimamy žanych měschnikow, kiž bychu nam kašacž měli, wschě pschisłuschnosće pschecžiwost Bohu temu Knjesej šapřewa; njech my protestirujemy pschecžiwost wopacžnej mudrosčzi, kotraž šebi šwoju wěru šama wunamaka a njecha šo džeržecž ewangelskeho wusnacža. Khrystuš! njech rěka w našim myšljenju a rěčenju a cžinjenju; Khrystuš! w žiwjenju, cžerpjenju a wumrjecžu. Njech je wón nam jene a tež wscho! To chychu nam šwony reformazijškeho šwjedzenja k druhemu do wutrobow šwoniczž.

Cžinimy-li tať, dha njebudže tón Knjes štkomdžicž krašne šlubjenje nad šwojej zyrkwju dopjelnicž: šchtóž mje pónaje, teho chžu ja tež pónacž. Wón je šo k Lutherej a k jeho štktej tež psched ludžimi pónal. Š nim je Luther wulku wěž došonjal; s nim šo trošchtowacž móhl: „Muž prawy sa naš wojuje“; s nim je wón šo bēdžil a krašnje dobywał.

Kunje tať je šo tón Knjes k naškej zyrkwi pónal hacž do džeržniškeho dnja. W Romškej zyrkwi praja: Žane kezarstwo njeje dlěje trało hacž 300 lět; duž cžakaja na pschestacze našcheje ewangelskeje wěry. Woni budža šo mylicž; hdyž našcha zyrkej šo njekhablajo šwojeho Ješuša džerži, dha njebudža helške wrota ju pschemož. Romški měschnik džesche ras k ewangelškemu burej: Š waschej zyrkwju je Matej na pošlednim. Duž tón wješele wotmolwi: dha wschať derje s njej steji; pschetož tam je pišane: Ja šym pola waš wschitke dny hacž do štkončzenja šwěta. (Mat. 28, 20.) Lubowani pscheczjeljo se šerbškeho luda! Ach, džeržcže šo šwěru wascheje ewangelskeje zyrkwe a jeje rjaneho wusnacža k Khrystušej. Wy šo ewangelijej sa krašne dary džakujecže: sa džecžastwo pola Boha, sa herbstwo šbóžnosče a sa Bože šlowo w macžernej rěcz, s kotrehož wscho to šhonicže. Našcha zyrkej nježada šebi teje cžesče, šo je jenicžy šama šbóžnych cžinjaza a wē:

tež w Romškej zyrkwi budže jich wjele šbóžnych. Ale wěmy tež po Knjesowym šamšnym šlowje: Temu wusnacžu, kotrež Ješušej wschu cžesč wostaji, je hnadna mšda najwěcžišcha. „Šchtóž mje pónaje psched ludžimi, teho chžu ja tež pónacž psched šwojim Wótžom, kiž w njebešach je.“ Hamjen.

Michal Kamjencž, knježich cželadnych duchowny šastarať.

Šowjedaničžto wot Ahšfelba.

(Na šerbški wot A. Škr.)

4. Šak buschtaj dwaj bjes šobu psches jene.

Šleječe, šwoju nohu bě šebi tónle šarať drje šlemiť, niž pať šwoju wěru. Přenje šlowo, s kotrymž wón doma wschěch šwojich postrowi, bě: „Mój luby šbóžnik je mje pschischoť kšchecžicž doma wopytač.“ Ale wjele cžesče domapntanje dyrbesche dale pošdžišcho na njeho woboheho pschicž. Ššwoju nohu mějesche šašo wurunanu, kołowokoło njeje mějesche cženke desčki nakładžene a twjerdže hromadže šawjasane. Nětke mějesche tu tón wobohi wjele štyšnych dnjow a dyrbesche žałošnje wjele pschecžerpicz, ale tola šawosta wón špochi šcžerplivy. Šeho wošadni bēchu kóžu nóz pschi nim, pať tón, pať tamny. Šóždy chychsche bycz najradšcho šam přeni pschi nim. Na wschěm pošledku pať bě jeho wulka bolosčž wschu móž s njeho wusafa a jemu wschě myšle wurubika, duž da wón druheho, wustojniškeho šekarja k šebi šawoľacž. Tón pať šo hnydom na to dohlada, šo je jeho noha wscha hacž do šameho kolena šajšena, a šo šu wschě jejne žički nahnite. Nětke tu sa njeho žana hinascha rada njebē, hacž šo dyrbesche šo jemu ta noha wotewšacž. Knjes šarať šebi myšlesche, šo budže tu sa njeho tónž, šcžini s šhwatom šwój testament, da šebi Bože wotšasanje dačž, a chychsche na to šhwilku šwoju nohu pošabycz a šebi s cžichej modlitwu k Bohu pola njeho tam horla šwój wumjenicž wuprošycz, do kašehož móhl šanicž, hdy dyrbjat tu bóršy se šwěta wotencž. Hacž je šo móhl do šwojeho Knjesa nutš šawericž, nutš šalubowacž a nutš šamodlicž, šo joh' jeho noha šhwilu na pokoj wostaji, abo hacž je joh' jeho noha druhdy šhwilu pschi modlenju šatorhla, a hacž je dyrbjat druhdy pódla s hłoškom šažakosčicž, njewēm prajicž.

Jako dyrbjachu jemu nětke jeho nohu wotewšacž, wucžerpi wón wscho tole s wulkim měrom a s wulkej šcžerpliwosčžu. Šenicžki jedyn krocž wón na to šastorži, šo jich piška, s kotrež jemu kosče pscherešachu, došcž wótra njeje. Jako bēchu jemu jeho nohu wotřiali, bě jeho dušcha wscha do Božeje wole podata, duž wón šawoľa: „Wo moju nohu mi ničžo cžinicž njeje, se šamej šwojej nohu njemóže ničto šwojeho Knjesa lubo mēcz.“ Tón cžas, w kotrymž bu wón taťle doma wopytany, bě sa njeho cžas najbohatscheje Božeje hnady. Šenje njebē wón se šwojim šbóžnikom s wjetschej a s wutrobniškej lubosčžu wobkhadžal, hacž jako dyrbesche tu na šwojim khorym kožu ležecž. „Móhl ja hišcže bliže k tebi dońcž, luby Knjeje“ (wón něhdy praji), „chžyl sa to radšcho wobej šwojej nosy, a wobej ruzy, haj šwoju hłowu wschemu pschidwacž.“ A pošdžišcho je wón prajil: „W tamnym cžasju bě šebi mój luby šbóžnik pschi mni šwoje wobydlenicžko šcžiniť, hewať njebudžich na nihdy móhl tajki šcžerplivy a wopravdže wschón šbóžny šawostacž.“

Dotelž bě wón nutška w šwojej wutrobje tajki wupošojeny, bu wón bóršy wuhojeny. Přjedy bě mēť wobej nosy žiwěj a cžikej, nětke pať mějesche jenu šwoju žiwu, a tu druhu s drjewa wudžetanu a dyrbesche šo na dvě podpjerje šepjerajo kłodžicž. Wulke wješele jemu cžinjesche, hdyž móžesche doma na šwojimaj podpjeromaj pať tu pať tam dońcž pohladacž a šebi šašo, kaž prajesche, wschě šwoje štwicžki a komorki s nowa wudobycz. Haj, wón druhdy, hdyž jeho něchtó wopyta, se žortom praji: „Nětke njetrjebam wjažy, dnyž jenicžku jenu nohajzu a jenicžki jedyn štupjen, njetrjebam tež nitomu wjažy žanu wišitu cžinicž (k njemu na wopyntanje dońcž). To pať wem, šo móžu na jenicžkim jenym šažku štacž a ja Boha wo to prošcu, šo chžyl mi sa moju šhubjenu nohu nowu měru šwojeho praweho ducha došaricž.“

Jako wón přeni krocž do šwojeje šahrodki dońdže, wostachu wschitzy ludžo pschi plocže stejo na njoh' hładajo, a šchtóž móžesche, šhwatašche k jeho šahrodzy, šo móhl jeho šhwilu wohladacž. Šo wschej jeho wošadže bě wschudžom wulke wješele, ale šwoje

